

in motif of civil revolution (revolt) to personnel experience of the event is a tendency in the Ukrainian poetry at the beginning of XX century.

Key words: structural analyze of lyric text, alliteration, Lesja Ukrainka's poetry, intertextuality, archetype-image of knight, theme of revolt.

УДК 821.161.2.09

Ярина Ходаківська

П'ЯТИКТОВИЙ ДОЛЬНИК В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ 1960–1970-х РОКІВ

Розглянуто п'ятиктовий дольник як один із маргінальних розмірів у поезії 1960–1970-х рр., типологію його безцезурних форм, вказано на ритміко-семантичні особливості. Обґрунтовано можливість цезурування цього розміру та запропоновано типологію ритмічних форм для цезурованого варіанта.

Ключові слова: вірш, тонічний вірш, дольник, цезура, українська поезія XX століття

Постановка наукової проблеми та її значення. Дольник – порівняно новий розмір в українській поезії, який з'явився в репертуарі наших поетів лише сто років тому. Як для кожного нового явища, для розвитку цього неklasичного розміру потрібен був час – не одне десятиліття поетичної традиції. Так само часу потребувало його теоретичне осмислення. Сьогодні над вивченням дольника як одного зі значимих розмірів сучасної поезії активно працюють українські віршознавці. Зокрема, проблемам дольника було присвячено віршознавчий семінар у Києві (під керівництвом Н. Костенко), за результатами якого видано монографічне дослідження. У нашій статті ми спиратимемося на роботи М. Гаспарова [2; 3], який розробив теоретичні основи вивчення та запропонував класифікацію ритмічних форм російського дольника, Н. Костенко [10; 11; 12; 13], яка ініціювала дослідження українського дольника та запропонувала теоретичну базу для його вивчення, а також інших учених-віршознавців.

Мета статті – визначити місце п'ятиктового дольника в поезії 1960–1970-х рр. серед інших дольникових розмірів; виявити ритмічні особливості, притаманні цьому розміру.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Кількісні дослідження дольникових розмірів 1960–1970-х рр., здійснені автором статті [17], свідчать, що п'ятикто-

вий дольник – розмір певною мірою маргінальний. Він не належить до очевидних лідерів серед дольників (якими є триіктівий, чотириіктівий та шестиіктівий). За відсотковим співвідношенням рядків (див. табл. 1) п'ятиіктівик лише в 1970-х рр. намагається подолати рубіж значимих розмірів, коли його безцезурний варіант сягнув 4 %, а цезурований – 5,4 %.

Таблиця 1

Розподіл дольникових розмірів у 1960–1970 рр., %

	1960-ті	1970-ті	Разом
Дк3	49,3	48,7	49,1
Дк4	33,5	17,7	27,5
Дк4ц	2,8	0,9	2,1
Дк5	3,4	4,0	3,6
Дк5ц	1,4	5,4	2,9
Дк6	1,2	0,8	1,1
Дк6ц	7,8	20,1	12,5
Дк7	0,2	0,2	0,1
Дк7ц	0,3	1,5	0,7
Дк8ц	0,1	0,4	0,2
Дк9ц	–	0,2	0,1
Усього	100	100	100

Займаючи типологічну позицію між двома поширеними розмірами – чотири- та шестиіктівим, п'ятиіктівик також виявив можливості виступати самостійним розміром, тобто таким, яким можуть бути написані окремі твори. Тоді як розміри, довші ніж шестиіктівик, самостійними бути практично не можуть (у творчості Івана Драча 1970-х рр. є кілька творів, у яких частка Дк7 сягає понад 40 %, та це радше експеримент, виняток, а не закономірність). Утім, будучи самостійним, п'ятиіктівий розмір залишається мало розробленим в українській поезії.

Зважаючи на відносно незначне поширення розміру, складно здійснити і типологічний аналіз його форм. Ольга Башкирова в розгляді ритмічних форм довгих дольників [1] наводить 28 форм п'ятиіктівика. Дослідниця не передбачає 29-ї форми із двома «ослабленими» іктами

(– 4 – 4 –), однак і до тих, що передбачені, не завжди знайдено відповідники-цитати, тобто деякі з форм представлені лише як теоретично можливі. Крім того, мабуть, з огляду на специфіку матеріалу у статті О. Башкирової не проілюстровано трискладникової форми п'ятиіктовика (– 2 – 2 – 2 – 2 –) та не наведено показників цієї форми у зведеній таблиці. Хоча це не просто вживана, а (за нашими підрахунками) найпоширеніша форма цього розміру. Наші дані та О. Башкирової не збігаються, оскільки, по-перше, ми обмежуємо приклади рамками двох десятиліть, а по-друге – застосовуємо інші принципи добору творів до вибірки (про це див. [17, с. 226–228]).

У таблиці 2 наведено ритмічні форми Дк5 за нашою вибіркою згідно з класифікацією, що їх розробили автори згаданої колективної монографії (нагадаємо, що анакруза та клаузула в типології форм не враховуються).

Таблиця 2

Розподіл ритмічних форм рядків нецезурованого Дк5, %

1	(– 2 – 2 – 2 – 2 –)	18,2	16	(– 1 – 1 – 1 – 1 –)	0,7
2	(– 1 – 2 – 2 – 2 –)	4,0	17	(– 2 – 2 – 4 –)	4,5
3	(– 2 – 1 – 2 – 2 –)	4,7	18	(– 1 – 2 – 4 –)	3,0
4	(– 2 – 2 – 1 – 2 –)	6,5	19	(– 2 – 1 – 4 –)	3,5
5	(– 2 – 2 – 2 – 1 –)	12,5	20	(– 1 – 1 – 4 –)	0,7
6	(– 1 – 1 – 2 – 2 –)	1,2	21	(– 2 – 4 – 2 –)	3,5
7	(– 2 – 1 – 1 – 2 –)	2,5	22	(– 1 – 4 – 2 –)	1,5
8	(– 2 – 2 – 1 – 1 –)	2,0	23	(– 2 – 4 – 1 –)	0,5
9	(– 1 – 2 – 2 – 1 –)	14,5	24	(– 1 – 4 – 1 –)	1,2
10	(– 1 – 2 – 1 – 2 –)	2,7	25	(– 4 – 2 – 2 –)	1,0
11	(– 2 – 1 – 2 – 1 –)	5,0	26	(– 4 – 1 – 2 –)	0,5
12	(– 2 – 1 – 1 – 1 –)	0,5	27	(– 4 – 2 – 1 –)	1,0
13	(– 1 – 2 – 1 – 1 –)	0,5	28	(– 4 – 1 – 1 –)	0,2
14	(– 1 – 1 – 2 – 1 –)	1,2	29	(– 4 – 4 –)	0,5
15	(– 1 – 1 – 1 – 2 –)	1,5	Загалом		100

Безперечними лідерами серед ритмічних форм розміру можна вважати ті з них, що представлені понад 10 % рядків. Цілком очікувано серед них опинилася перша (трискладникова) форма – трискладовики як одна із ритмічних компонентів потужно представлені в усіх дольникових розмірах. Передбачуваним є значне представлення п'ятої форми (з ослабленим завершенням рядка) – тенденції «до скорочення останнього інтервала у вірші», зауважував М. Гаспаров на матеріалі російської поезії (а саме в триіктовому та чотириіктовому дольнику) [2, с. 245]. Дещо несподівано серед лідерів опинилася дев'ята форма (з ослабленими і початком, і завершенням рядка).

Ще п'ять форм, які охоплюють щонайменше 4 % рядків, можна назвати значимими (2, 3, 4, 11, 17). Цікаво, що всі ті форми, в яких наявні або лише двоскладові інтервали, або на три двоскладових інтервали припадає лише один односкладовий (з 1-ї по 5-ту), виявились лідерами або серед значимих, що свідчить про тенденцію зближення п'ятиіктового з трискладовиками (чи, якщо розглядати дольник як дериват трискладовиків [14; 15], – про їхній генетичний зв'язок).

У вживанні ритмічних варіантів зі стягненим іктом, які мають на місці пропущеного ікту чотирискладовий інтервал, також спостерігаються певні закономірності. Поміж них перевага надається формам зі стягненим передостаннім іктом (із 17-ї по 19-ту), котрі, вочевидь, також сприймаються як форми з ослабленим завершенням рядка; і лише 20-та форма (– 1 – 1 – 4 –) стала винятком і не набула поширення, мабуть, через те, що включає аж два односкладових інтервали.

Таким чином, п'ятиіктовому дольнику притаманна загальна ритмічна тенденція, характерна як для силабо-тонічних, так і дольникових розмірів, – ослаблення закінчення рядка перед останнім іктом, що виражається в скороченні останнього міжіктового інтервалу або стягненні передостаннього ікту.

Крім того, як і в інших дольниках другої половини ХХ ст., у п'ятиіктовику спостерігається тенденція уникнення односкладових інтервалів та зближення із трискладовими силабо-тонічними розмірами (що виражається, зокрема, в частому використанні першої ритмічної форми).

Якщо вдатися до обережної оцінки загального семантичного ореолу п'ятиіктового дольника, то можна визначити основне його забарвлення як *роздуми*. Певною мірою воно співзвучне із забарвленням провідного силабо-тонічного розміру української поезії 1970-х рр. – п'ятистопового ямба. Схоже, що ритмом розмірених некоротких рядків диктується саме такий медитативний настрій.

Така самотність у білій пустелі постелі,	1 – 1 – 2 – 2 – 2 – 1	(2)
де понад нами стелею стеляться міражі.	3 – 1 – 2 – 4 –	(18)
Господи, які в тебе очі стали пастельні	0 – 3 – 2 – 1 – 2 – 1	Тк5
і пальці ласкаві – такі неживі.	1 – 2 – 2 – 2 –	Дк4
Звідки взяли ми, в якій оселі осіли –	0 – 2 – 2 – 1 – 2 – 1	(4)
бóструб, ослони під стінами, сіті і сак.	0 – 2 – 2 – 2 – 2 –	(1)
У міжвіконні осінь, осóнь і сіно,	3 – 1 – 2 – 1 – 1	Дк4
на острів осоту сонце воском стіка.	1 – 2 – 1 – 1 – 2 –	(7)

Поезіє, спазми екстазу твого зіслабли,	1 – 2 – 2 – 2 – 1 – 1	(5)
дивний сей світ, остали самі слова.	0 – 2 – 1 – 2 – 1 –	(11)
У пустині світлиці живуть тільки сіті і лави,	2 – 2 – 2 – 2 – 2 – 1	(1)
а я неживий і ти вже також нежива.	1 – 2 – 1 – 2 – 2 –	(3)

Ігор Калинець «Осінь» [5, с. 94]

Навіть епічний елемент у таких структурах підпорядковується стихії розмірковувань, виражається не у простій фіксації перипетій (як то було б у коротких розмірах), а в «повільному прочитанні» подій, про які йдеться:

...

Гарні діти були. Козацького доброго крою.
 Коли зносили їх, навіть сонце упало ниць.
 Вечір був. І цвіли під вікнами мальви.
 Попід руки держала отих матерів рідня.
 А одна розродилась, і стала ушосте – мати.
 А один був живий. Він умер наступного дня.

0 – 1 – 2 – 1 – 2 – 2 – 1	Дкб
2 – 2 – 2 – 2 – 1 –	(5)
0 – 1 – 2 – 1 – 2 – 1	(10)
2 – 2 – 2 – 2 – 1 –	(5)
2 – 2 – 2 – 2 – 1 – 1	(5)
2 – 2 – 2 – 1 – 2 –	(4)

Ліна Костенко «Пастораль ХХ сторіччя» [9, с. 18]

Аналіз ритміки п'ятиіктового дольника був би неповним, якби ми не розглянули цезурований варіант розміру. Варто зауважити, що проблема цезури в дольнику загалом ще мало вивчена. Детально проаналізував її російський дослідник Кирило Корчагін (в одному із розділів кандидатської дисертації, присвяченої цезурі в російських віршах [7], та в статті, вміщеній у загаданій колективній монографії [6]). Однак у дисертації були розглянуті лише чотири- та шестиіктові дольники з цезурою, а у статті можливість цезури в п'ятиіктовику, хоч і обережно, але заперечується.

Справді, проблема цезурування цього розміру не проста. Передусім, він не може поділятися на рівні відтинки за кількістю іктів, тобто не може утворювати симетричних піввіршів. Отже, і місце цезури не можна визначити однозначно. За аналогією до цезурованого п'ятистопового ямба (який детально дослідив на прикладі ро-

сійської поезії Кирило Тарановський [16, с. 153–268]) можна припустити, що, найімовірніше, цезура й у дольнику розміщуватиметься після другого ікту.

Однак у ямбі цезура ідентифікується простіше: дослідники визначають її як постійний словоподіл на межі стоп, який охоплює 95–100 % рядків твору. (У ямбі схема вірша при цьому формально не зазнає змін, тож цезурований і безцезурний його варіанти мають однаковий набір ритмічних форм, і особливості їх ритміки визначаються за тими ж принципами – способом будування графічних схем наголошеності [16, с. 162–205]). Вірш дольника, на відміну від силабо-тонічних розмірів, не поділяється на рівні групи складів, і межу між іктами не можна провести так само впевнено, як фіксується межа між стопами. Власне, ікти – це лише наголошені склади, відстань між якими може варіюватися, і, певна річ, між кожними двома сусідніми іктами проходитиме словоподіл (бо наголошений склад може бути лише один на слово).

Слушні, на наш погляд, принципи визначення цезури в дольнику запропонував К. Корчагін. Він зауважує, що цезуру в дольнику можна виділяти за дотримання у вірші двох умов: «якщо в 95–100 % рядків твору виявляється або постійне передцезурне закінчення <...>, або досить частотне відхилення від стандартної величини міжіктового інтервалу (зазвичай таким вважається 1–2-складовий інтервал), що супроводжується наголошеною константою перед словоподілом і розміщене в одній і тій самій позиції рядка <...>. Друга умова не зводиться до першої, оскільки в разі її застосування закінчення першого піввірша може варіюватися більш вільно» [7, с. 203].

Зазначимо, що відхилення від стандартної величини міжіктового інтервалу, про яке згадує дослідник, якраз і є тим чинником, що свідчить про типологічну різницю між ритмічними схемами цезурованих і безцезурних дольників: накласти схему цезурованого дольника на його безцезурний варіант неможливо, оскільки матимемо невластиві для дольника міжіктові інтервали, на місці прицезурних явищ (див. про це також [17]).

З огляду на наведені міркування та з урахуванням зібраного нами матеріалу можемо стверджувати, що в п'ятиіктовому дольнику цезура не тільки можлива, а й може бути яскраво вираженою (з урахуванням обох умов, що їх передбачив К. Корчагін). Промовистим прикладом цього є поезія Ліни Костенко «Леглич» [8]:

Чомусь пам'ятаю, // що річка звалася Леглич.
 Було в ній каміння // – як сто бегемотячих спин.
 А той цибатий, // на клуні, звався лелечич.
 А те запахує // – любидра, канупер і кмин.

...

Чомусь бегемоти // випивали річку щоліта,
 і пирхали важко // рудими ніздрями злив.
 Чомусь пам'ятаю, // як плив між камінням шуліка.
 Убитий шуліка // чомусь між камінням плив...

1 – 2 – 1	1 – 1 – 2 – 1	(2 + II)
1 – 2 – 1	1 – 2 – 2 –	(2 + I)
1 – 1 – 1	1 – 1 – 2 – 1	(1 + II)
1 – 2 – 1	1 – 2 – 2 –	(2 + I)

...

1 – 2 – 1	2 – 1 – 2 – 1	(2 + II)
1 – 2 – 1	1 – 1 – 2 –	(2 + II)
1 – 2 – 1	1 – 2 – 2 – 1	(2 + I)
1 – 2 – 1	1 – 2 – 1 –	(2 + III)

Як видно зі схеми, цезурі тут передує постійне односкладове закінчення після другого ікту на словоподілі і, крім того, спостерігаємо прицезурне явище з нетиповим міжіктовим інтервалом (трискладовим). Варіювання міжіктових інтервалів у межах першого та другого піввіршів цілком відповідають ритму дольника.

У поезії Ірини Жиленко «А була неділя» [4, с. 66–67] спостерігається цікаве явище чергування строф із цезурою після третього та другого іктів. Причому цезура тут частково підкріплена внутрішньою римою, яка так само розміщується то на третьому, то на другому ікті:

Хтось засміявся на кухні. // Юність? Початок?
 Хтось білий тривожно слухав, // тамуючи щастя.
 У грубці вогонь задихав. // І тепло мені.
 А за вікном тихо // ішов сніг.

І скрикнув нам поїзд. // І серце озвалось дзвінко.
 І дзвінко розтали // усі на душі сивинки.
 Ні щастя, ні лиха // – така тишина в мені!
 А за вікном тихо // стоїть сніг.

0 — 2 — 2 — 1	— 2 — 1	(I + 2)
1 — 2 — 1 — 1	1 — 2 — 1	(III + 2)
1 — 2 — 1 — 1	1 — 2 —	(III + 2)
3 — 0 — 1	1 — 0 —	—

1	—	2	—	1	1	—	2	—	1	—	1	(2 + III)
1	—	2	—	1	1	—	2	—	1	—	1	(2 + III)
1	—	2	—	1	1	—	2	—	1	—		(2 + III)
3	—	0	—	1	1	—	1	—				—

Ці приклади можуть слугувати орієнтиром для розробки типології форм цезурованого п'ятиктовика. Як видно з ритмічних схем, цезура ділить п'ятиктовий рядок на піввірші, один із яких тотожний триктовому дольнику, а інший (двоіктовий) має єдиний міжіктовий інтервал, що може дорівнювати одному чи двом складам. Таким чином, схему п'ятиктовика можна зобразити, наприклад, так: 1 + II, або так: III + 2, де арабська цифра відповідатиме міжіктовому інтервалу меншого піввірша, а римська позначатиме ритмічну форму більшого піввірша (за класифікацією триктовика, яку запропонував М. Гаспаров [2]).

Біля ритмічних схем процитованих поезій уже вказані типологічні позначення. До речі, характер використання триктового компонента в них фактично тотожний ритмічним уподобанням кожної із авторок у сфері триктовика як окремого розміру [17; 18]: абсолютна перевага III форми (Ірина Жиленко) чи рівномірне представлення кількох різних форм (Ліна Костенко). Це, з одного боку, ще раз переконує, що цезура у п'ятиктовіку – цілком закономірне явище, а з іншого – вказує на зв'язок ритмічних форм у дольнику загалом.

Висновки та перспективи подальших досліджень. П'ятиктовий дольник – самостійний розмір в українській поезії, однак залишається малодослідженим явищем. Подальше вивчення цього маргінального розміру в системі інших – і тонічних, і силабо-тонічних розмірів – може уточнити особливості розвитку його ритмічних форм чи еволюції цезурування.

Джерела та література

1. Башкирова О. М. Ритмічні форми довгих розмірів дольника: спроба класифікації / О. Башкирова // Український дольник : кол. моногр. / за ред. Н. В. Костенко – К. : Вид. дім Д. Бураго, 2013. – С. 196–209.
2. Гаспаров М. Л. Очерк истории русского стиха. Метрика. Ритмика. Рифма. Строфика / М. Л. Гаспаров. – М. : Фортуна Лимитед, 2000. – 352 с.
3. Гаспаров М. Л. Русский трехударный дольник XX века / М. Л. Гаспаров // Теория стиха / под ред. В. Е. Холшевникова. – Л. : [б. и.], 1968. – С. 59–106.
4. Жиленко І. В. Євангеліє від ластівки : вибране з десяти книг / Ірина Жиленко. – Х. : Фоліо, 1999. – 544 с.

5. Калинець І. М. Слово триваюче : поезії / Ігор Калинець. – Х. : Фоліо, 1997. – 542 с.
6. Корчагин К. М. Дольник с цезурой: русский и украинский варианты / К. Корчагин // Український дольник : кол. моногр. / за ред. Н. В. Костенко. – К. : Вид. дім Д. Бураго, 2013. – С. 215–224.
7. Корчагин К. М. Цезура в русском стихе XVIII – первой четверти XX века : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19 / Корчагин Кирилл Михайлович ; Ин-т рус. яз. им. В. В. Виноградова РАН. – М., 2012. – 267 с.
8. Костенко Л. В. З нової книги : [добірка віршів] / Ліна Костенко // Літературна Україна. – 1967. – 13 черв.
9. Костенко Л. В. Над берегами вічної ріки : поезії / Ліна Костенко. – К. : Рад. письм., 1977. – 163 с.
10. Костенко Н. В. Український триктовий дольник. Метрика і ритміка / Н. Костенко, О. Бросаліна // Український дольник : кол. моногр. / за ред. Н. В. Костенко. – К. : Вид. дім Д. Бураго, 2013. – С. 25–134.
11. Костенко Н. В. Про метричний статус дольника : передмова / Н. Костенко // Український дольник : кол. моногр. / за ред. Н. В. Костенко – К. : Вид. дім Д. Бураго, 2013. – С. 9–24.
12. Костенко Н. В. Українське віршування XX століття : навч. посіб. / Н. В. Костенко. – 2-ге вид., випр. та допов. – К. : Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2006. – 287 с.
13. Костенко Н. В. Український чотириктовий дольник. Метрика і ритміка / Н. Костенко // Український дольник : кол. моногр. / за ред. Н. В. Костенко. – К. : Вид. дім Д. Бураго, 2013. – С. 135–195.
14. Плунгян В. А. «Мне с каждым утром противней заученный мёртвый стих»: к некоторым особенностям тонического стиха М. Кузмина / Владимир Плунгян // The Many Facets of Mikhail Kuzmin: A Miscellany / Кузмин многогранный: сб. ст. и материалов. – UCLA Slavic Studies. New Series. – Volume VIII. – Columbus, 2011. – P. 43–57.
15. Плунгян В. А. О понятии «метрических дериватов» в русском стихосложении: разбор некоторых случаев [Электронный ресурс] / В. А. Плунгян // Режим доступа : <http://www.philol.msu.ru/~otipl/Fnew/Fnprmmvya/handouts.html>
16. Тарановский К. Русские двусложные размеры : статьи о стихе / Кирилл Тарановский ; под ред. В. Тарановской-Джонсон, Дж. Бейли и А. В. Прохорова ; пер. с серб. В. В. Сонькина. – М. : Яз. славян. культуры, 2010. – 552 с.
17. Ходаківська Я. В. Дольник в українській поезії 1960–1970-х років. Загальні тенденції. Триктовик / Я. Ходаківська // Український дольник : кол. моногр. / за ред. Н. В. Костенко – К. : Вид. дім Д. Бураго, 2013. – С. 225–244.
18. Ходаківська Я. В. Дольник Ірини Жиленко / Я. Ходаківська // Український дольник : кол. моногр. / за ред. Н. В. Костенко – К. : Вид. дім Д. Бураго, 2013. – С. 380–385.

Ходаковская Ярина. Пятииктный дольник в украинской поэзии 1960–1970-х годов. Рассмотрено пятииктный дольник как один из маргинальных размеров тонического стиха в украинской поэзии 1960–1970-х гг., который может выступать самостоятельным стихобразующим размером. Уточнено типологию его безцезурных форм и проанализировано частотность их употребления. Подтверждена присущая и другим дольникам тенденция к ослаблению концовки строки. Указано, что предпочтительными являются формы, в которых двухсложные междуиктные интервалы преобладают над односложными. Рассмотрены некоторые ритмико-семантические особенности произведений, написанных этим размером. Семантический ореол пятииктного дольника определен как размышления, медитация. Обоснована возможность цезуры в пятииктном дольнике, предложена типология его ритмических форм с цезурой; указана возможная его типологическая связь с трехиктным дольником.

Ключевые слова: стих, тонический стих, дольник, цезура, украинская поэзия XX в.

Khodakivska Iaryna. Five-accent dolnik in the Ukrainian poetry of the 1960–1970. The paper deals with five-accent dolnik, that considered as one of the marginal poetical metr in the Ukrainian poetry of the 1960–1970. Five-accent dolnik can function as a independent meter (by this meter can be created separate poems). Typology of rhythmic forms without caesura was refined, and the analysis of the frequency of the use of these forms. Tendency to weaken the end of the line was detected. Forms which is dominated disyllabic inter-accent intervals are preferred. We consider some rhythmic and semantic features of this size. Semantic aureole of the five-accent dolnik defined as a *reflection, meditation*. It has been shown to possibility of using the caesura in the five-accent dolnik, proposed a typology of its rhythmic forms with a caesura, indicated a possible typological relation with the three-accent dolnik.

Key words: verse, accent verse, dolnik, caesura, Ukrainian poetry of the XX century.

УДК 821.162.1

Наталія Цьолик

ХУДОЖНЯ ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБРАЗУ КОЗАЦТВА В ПОЕЗІЇ «УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ» ПОЛЬСЬКОГО РОМАНТИЗМУ

В статті проаналізовано еволюцію образу козацтва в поезії «української школи» польського романтизму. Образ козака, поширений у польській літературі першої половини ХІХ ст., став для представників школи своєрідним ідейним центром. З'ясовано, що образ козацтва характеризується відносностю